

PATOMORFOLOGIA

Prof. dr hab. med. Włodzimierz T. Olszewski

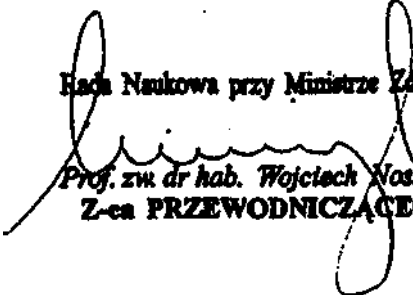
1. Uwzględniając potrzeby w zakresie diagnostyki patomorfologicznej należy stwierdzić, że w Polsce istnieje znaczny niedobór specjalistów. Określając patomorfologię jako specjalizację diagnostyczną istnieje potrzeba pełnoetatowego zatrudnienia 800 - 1000 patomorfologów. Aktualnie pracuje w kraju ok. 410 patomorfologów, w tym 1/3 stanowią specjaliści powyżej 60. roku życia. Większość patomorfologów zatrudniona jest na więcej niż jednym etacie. Ponad połowa patomorfologów to pracownicy naukowcy uczelni medycznych i instytutów naukowo-badawczych, dla których diagnostyka patomorfologiczna stanowi część etatu. Rocznie w Polsce egzamin specjalizacyjny zdaje 10-20 patomorfologów, ale uwzględniając fakt wyjazdów zarobkowych oraz wiek specjalistów w tej dziedzinie i zgony, ogólna liczba patomorfologów maleje o 5 - 10 osób rocznie. Wprowadzenie podwyższonego wynagrodzenia w ramach rezydentur w deficytowych specjalnościach być może wpłynęło na nieznaczne zwiększenie się liczby osób rozpoczynających specjalizację (2008r. - 14 osób, 2009r. - 23 osoby).
2. Wszkolenie patomorfologów według realizowanego w Polsce od 2000r. programu gwarantuje prawidłowe przygotowanie zawodowe. Świadczy o tym między innymi dobra opinia o patomorfologach polskich młodszego pokolenia wyjeżdżających za granicę, szczególnie do Wielkiej Brytanii i krajów skandynawskich, gdzie ich wiedza zawodowa spotyka się z bardzo wysoką oceną. Braki kadrowe w zakresie tej specjalności odczuwane są w całej Europie, czego przykładem może być zatrudnianie nawet takich patomorfologów polskich, którzy nie zdali egzaminu specjalizacyjnego w kraju.
Rozwój patomorfologii, a w szczególności wprowadzenie metod biologii molekularnej do diagnostyki i oceny czynników predykcyjnych wymaga rozszerzenia programu specjalizacji. W 2010r. planowane jest wprowadzenie kursu z zakresu biologii molekularnej, który od 2011r. będzie obowiązkowym kursem dla osób przystępujących do krajowego egzaminu specjalistycznego z patomorfologii.
3. Najważniejsze i najpilniejsze zadania mające na celu poprawę funkcjonowania zarówno szkolenia lekarzy patomorfologów, jak i wykorzystania specjalistów z tej dziedziny w opiece zdrowotnej zostały ujęte w stanowisku Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia z 20.11.2008r.

Stanowisko Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia
dotyczące problemów patomorfologii,
uzgodnione na XIII Posiedzeniu Plenarnym w dniu 20 listopada 2008r.

Po zapoznaniu się z problemami patomorfologii oraz przeprowadzonej dyskusji Rada Naukowa uważa, iż w celu właściwego wykorzystania współczesnych możliwości patomorfologii niezbędne jest:

1. określenie wymogów, jakie powinny spełniać pracownie i zakłady patomorfologii, aby istniały możliwości zachowania standardów wykonywania preparatów, jak też ich oceny, ''
2. wprowadzenie stopni referencyjności zakładów patomorfologii.
Pozwoli to na racjonalne wykorzystanie środków finansowych przeznaczanych na diagnostykę (szczególnie w zakresie technik biologii molekularnej), jak i osiągnięcie wysokiego poziomu kompetencji diagnostycznych, »
3. opracowanie algorytmów diagnostycznych i zaleceń dotyczących raportów patomorfologicznych, które spełniałyby wymagania współczesnej chemioterapii, chirurgii onkologicznej i radioterapii.
Zlecenia te winny być okresowo uaktualniane, jak ma to miejsce w przypadku zaleceń terapeutycznych,
4. integracja poczynań diagnostyczno-terapeutycznych w ścisłej współpracy patolog-klinicysta wynikającej z szybko postępujących zmian w zakresie terapii nowotworów,
5. wprowadzenie ciągłej merytorycznej, zewnętrznej kontroli jakości badań mikroskopowych w skryningowych badaniach profilaktycznych (piersi, szyjka macicy, jelito grube). Kontrola ta powinna być prowadzona przez zespoły patomorfologów wyłonione przez Polskie Towarzystwo Patologów,

6. Wdrożenie specjalnych, dodatkowych bodźców finansowych, które zwiększyłyby zainteresowanie absolwentów uczelni medycznych tą deficytową specjalnością, ze względu na niepokojąco małą liczbę osób podejmujących specjalizację w patomorfologii.

7. wyodrębnienie jako odrębnej procedury i zwiększenie finansowania badań diagnostycznych histopatologicznych, które są świadczeniem decydującym o konieczności zastosowania odpowiednich, bardzo kosztownych metod terapeutycznych.

Hada Naukowa przy Ministrze Zdrowia

Prof. zw. dr hab. Wojciech Noszczyk
Z-ca PRZEWODNICZĄCEGO